

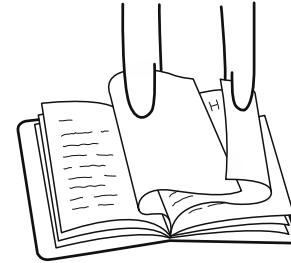
Basistraining Taalvrijwilligers Bijeenkomst *Begeleiden bij lezen*

Taal voor
het Leven

Over lezen en leesstrategieën, lesmaterialen en veel voorkomende situaties in de vrijwilligerspraktijk

Programma en doelen

In deze bijeenkomst:

- raak je je bewust van wat er komt kijken bij lezen;
- leer je over leesstrategieën en het toepassen ervan;
- maak je kennis met lesmaterialen en specifiek de methode Succes!;
- oefen je met het voorbereiden van het samen lezen;
- oefen je met praktijksituaties die voor komen wanneer je met een deelnemer gaat lezen

Wat is lezen?

Tekst 1

Lzn s nt het vrklkn vn lttrs, mr ht bgrpvn vn d btkns.
H snllr mnd lst, h btr ht bgrp vl zn.

Lezen is niet het verklanken van letters, maar het begrijpen van betekenis. Hoe sneller iemand leest, hoe beter het begrip zal zijn.

Tekst 1 -Frans

Lr c n'st ps prnncr ds lttrs, ms l cmprhnsn d l sgnfctn. Pls n lt
rpdmnt, mllr sr l cmprhnsn

Lire ce n'est pas prononcer des lettres, mais la compréhension de la signification. Plus on lit rapidement, meilleure sera la compréhension.

Tekst 2

Hoe meer nadruk . . . ligt . . . de afzonderlijke letters, . . .
langzamer . . . tempo . . . zijn. Bij . . . lezen moeten we
deelnemers leren . . . . . zo weinig mogelijk woorden zoveel
. . . . . informatie . . . . . doen.

Sommige woorden . . . . . tekst zijn . . . . . belangrijk, andere
. . . . . gewoon 'ruis'. We blijken . . . . . denken met . .
schrijver.

. . . . . gedachten . . . . . veel verder . . . . . onze ogen.

Hoe meer nadruk er ligt op de afzonderlijke letters, hoe langzamer het tempo zal zijn. Bij het lezen moeten we deelnemers leren om met zo weinig mogelijk woorden zoveel mogelijk informatie op te doen. Sommige woorden in een tekst zijn.... belangrijk, andere zijn gewoon 'ruis'. We blijken mee te denken met de schrijver. Onze gedachten gaan veel verder dan onze ogen.

Tekst 3

Omaantetonendatbegrijpendelezersnietelkwoordafzonderlijk lezen, maaropzoekzijnnaardeonderliggendebetekenis,laatikindezezindespati estussendewoordenwegvallen.

Jeogenzoekennaarbepaaldevisuele sleutelsomdeboodschapindezezinn entekunnenreconstrueren.

Hoesnellerjeleest, hoebeterjedeboodschapkuntontcijferen.

Voorbeginnendelezerszal ditmoeilijkzijn, omdathetprocesvanhetzoekennaarbetekeenis ineentekstnogonvoldoendeontwikkeldis. Zijzittenogteveelvastaanhet verklankenvandeletterswaardoorbegripvandetekstbelemmerdwordt.

Om aan te tonen dat begrijpende lezers niet elk woord afzonderlijk lezen, maar op zoek zijn naar de onderliggende betekenis, laat ik in deze zin de spaties tussen de woorden wegvallen. Je ogen zoeken naar bepaalde visuele sleutels om de boodschap in deze zinnen te kunnen reconstrueren. Hoe sneller je leest, hoe beter je de boodschap kunt ontcijferen. Voor beginnende lezers zal dit moeilijk zijn, omdat het proces van zoeken naar betekenis nog onvoldoende ontwikkeld is. Zij zitten nog te veel vast aan het verklanken van de letters waardoor begrip van de tekst belemmerd wordt.

Tekst 3 - Frans

Pour montrer que les lecteurs expérimentés ne lisent pas chaque mot isolé, mais qu'ils sont à la recherche de la signification sous-jacente, j'élimine les blancs entre les mots.
Les yeux cherchent des clés visuelles afin de décoder le message dans ces phrases.

Pour montrer que les lecteurs expérimentés ne lisent pas chaque mot isolé, mais qu'ils sont à la recherche de la signification sousjacente, j'élimine les blancs entre les mots. Les yeux cherchent des clés visuelles afin de décoder le message dans ces phrases.

Tekst 4

Hir bakolie sampte hevurend lo ki mara.

- Wie sampte?
- Wat deed hir bakolie?
- Hoe sampte hir bakolie lo ki mara?
- Waar sampte hir bakolie?
- Sampt hir bakolie nu nog of is het al gebeurd?

Lezen is...

- een actieve denктаak
- een betekenis construeren
- het inzetten en combineren van kennis en vaardigheden
- het koppelen van visuele en niet visuele informatie

Visuele informatie

- Tekens
- Kenmerken van teksten: brief, roman, gedicht
- Illustraties
- Layout (hoofdstuk, alinea)

Niet-visuele informatie

- Letters (klanken bij de tekens)
- Lettercombinaties (sch, ing, lijk)
- Zinsconstructies
- Grammaticale structuren
- Betekenis: voorkennis van het onderwerp, verwachtingen verhaal

Standaard en eindtermen VE & Raamwerk

Raamwerk	Taalniveaus			
	Laag → Hoog			
Standaarden en eindtermen ve	Instroom		1F	2F
Raamwerk Alfabetisering NT2	Alfa A	Alfa B	Alfa C	
Raamwerk NT2	A1		A2	B1

<http://mediatheek.steunpuntvluchtelingendebilt.nl/>

Lezen op A2-niveau

Ik kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals

- advertenties
- folders
- menu's
- dienstregelingen

Ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.

Vragen

1. Vandaag is de sportdag. Halima doet mee.

Wat moet ze meenemen?

- a. Haar sportkleding
- b. Wat te drinken voor de pauze
- c. Geld voor de barbecue
- d. Haar lunch voor de pauze

2. De kinderen van Halima doen 's middags mee met de sportdag. Welke sport gaan ze doen?

- a. Tennis
- b. Basketbal
- c. Voetbal
- d. Volleybal

3. De man van Halima kan niet meedoen met de sportdag. Hij wil wel mee barbecueën. Wat moet hij doen?

- a. Zich aanmelden bij Jan
- b. Zich aanmelden bij Mo
- c. Zich aanmelden bij Marie
- d. Niets, hij mag niet mee barbecueën.

Beste buurtbewoners,

Op **9 juli** is onze sportdag in het Sportpark in Amsterdam.
Wilt u om **9 uur** op het veld zijn? Dan kunnen we op tijd beginnen.

We beginnen om half 10 met een tennistoernooi. U kunt 's ochtends ook kiezen voor basketbal. Daarna hebben we lunchpauze. U moet zelf uw brood meenemen, wij zorgen voor koffie en thee. Na de pauze is er een voetbaltoernooi. Voor de kinderen is er dan een volleybalwedstrijd. Om half 7 is de sportdag afgelopen. We gaan dan barbecueën. Als u geen vlees eet, wilt u dit dan doorgeven aan Marie? Zij doet samen met Mo de boodschappen.

Let op! Wij kunnen de kleedkamers van het Sportpark niet gebruiken. De kleedkamers worden verbouwd. U moet dus thuis uw sportkleren aantrekken.

De sportdag (met barbecue en drankjes) kost € 15,- per persoon. Kinderen betalen € 8,50. U moet betalen als u zich aanmeldt. U kunt zich aanmelden tot 25 juni bij Jan (Vissersplein 45A).

Vorig jaar was de barbecue alleen voor de deelnemers van de sportdag. Dit jaar is dat anders: ook mensen die niet meedoen mogen mee barbecueën. Zij betalen dan € 10,-. Als u niet meedoet aan de sportdag, kunt u zich tot 1 juli voor de barbecue aanmelden bij Mo (Abrahamslaan 2).

Wij hopen op een zonnige sportdag!

Met vriendelijke groeten,
Jan, Marie, Bas en Mo

<http://www.oefenexamensduo.nl/portal/appmodules/examen/navigeer.ctrl>

Instructiekaarten

Lezen: Wel doen / niet doen

Wel doen

- Werk met een vaste opbouw: voorbereiden (V), uitvoeren (U) en terugkijken (T).
- Laat teksten aansluiten bij de interesses van de deelnemer.
- Bied verschillende tekstsoorten aan.
- Nodig deelnemers uit om zelf ook teksten mee te nemen.
- Leg de nadruk op begrijpend lezen.
- Besteed aandacht aan het voorbereiden van het lezen.
- Lees teksten voor of laat deelnemers voor zichzelf lezen.
- Laat tijdens het lezen regelmatig voorspellen hoe de tekst verdergaat.
- Laat ze lange woorden in stukjes opdelen (of doe dat zelf).
- Laat ze liever vaker kort dan één keer lang oefenen.
- Laat ze 'leesliedmaters' maken met meer gevorderde lezers.
- Benoem concreet wat goed gaat.

Niet doen

- Laat ze niet hardop (en onvoorbereid) voorlezen, als voorlezen geen leerdoel is voor de deelnemer!
- Bied geen kinderachtige teksten aan.
- Bied niet te moeilijke teksten aan.
- Bied geen 'moeilijke woorden' aan zonder context.

1. Hardop lezen kan anderstaligen helpen om de uitspraak te oefenen. Het gaat in dat geval niet om het verbeteren van de leesvaardigheid.

Taal voor het Leven

Luisteren+Sprekent: Wel doen / niet doen

Wel doen

- Met vaste opbouw werken: voorbereiden (V), uitvoeren (U) en terugkijken (T).
- De bedoeling van een gesprek of oefening toelichten.
- De tijdsduur voor een gesprek of spreekoefening afspreken en bewaken (maximaal 20 min).
- Vooral de deelnemer(s) laten spreken.
- Alle deelnemers bij een gesprek betrekken. Direct met 'En jij?' of indirecter met bijvoorbeeld: 'Wie heeft dat ook wel eens?'
- Uitswisseling onderling stimuleren door deelnemers elkaar te laten bevragen en zelf vragen te stellen.
- Een gesprek regelmatig samenvatten.
- Concreet benoemen wat goed gaat.

Niet doen

- Een groot en vaag gespreksonderwerp kiezen.
- Afdwalen van het gespreksonderwerp.
- Eén deelnemer laten overheersen.
- De deelnemer onderbreken en verbeteren tijdens het spreken.
- Als begeleider veel aan het woord zijn.
- Te veel feedback geven bij oefeningen (niet effectief).

Taal voor het Leven

Schrijven4: Schrijven met (meer) gevorderden > teksten schrijven

Voorbereiden

- Stel vragen aan de deelnemer.
  - Wat voor soort tekst wil je schrijven?
  - Waarover en voor wie wil je schrijven?
  - Wat is een logische volgorde?
- Brainstorm over woorden die erin moeten komen. Welke woorden zijn lastig? *Zie ook Schrijven5: Mindmap om te schrijven.*
- Schrijf ze voor de deelnemer op of laat ze opschrijven.

Uitvoeren

- Laat de deelnemer zinnen maken met de woorden of begin samen.
- Laat een kladversie schrijven. Geef eventueel mee: denk aan hoe je begint, wat de kern is en hoe je afsluit.
- Bij brieven:
  - Benoem samen kenmerken (aanhef, ondertekening, koppen, standaardzinnen, vaste indeling enzovoort).
  - Gebruik sjablonen, dus voorbeeldteksten met gaten.
  - Bouw op van invullen naar zelf schrijven.
- Laat de deelnemer als hij klaar is de tekst nalezen en eventueel corrigeren.
- Laat hem aangeven wat hij moeilijk vindt of waarover hij twijfelt.
- Laat de deelnemer de tekst voor zichzelf lezen of hardop voorlezen.
- Bespreek de tekst systematisch. Benoem ook positieve punten. *Zie Schrijven7: Bespreken van een tekst.*
- Schrijf nooit in één tekst van een deelnemer. Het is aan hem om de tekst al dan niet perfect te maken.

Terugkijken

- Vraag aan de deelnemer: wat ging goed? Wat vond je moeilijk?
- Wat ga je oefenen? Houid het klein: kies iets wat de deelnemer belangrijk vindt en waar veel effect mee bereikt wordt. *Zie Schrijven8: Oefenen met schrijfbrochures.*
- Maak afspraken over wat de deelnemer met de tekst gaat doen. Bijvoorbeeld: voorlezen in de groep, anderen laten lezen, tekst typen, moot maken (lay-out).

Taal voor het Leven

Lezen:

(kaart 1)

Gebruik het VUT-model:

- Voorbereiden
- Uitvoeren
- Terugkijken

Sluit aan bij de interesse van de deelnemer

Kies het juiste niveau

Maak 'leeskilometers' met meer gevorderden

Extensief lezen:

Skimmen: de tekst globaal doornemen (kaart 3)

Scannen: gericht zoeken naar bepaalde informatie (kaart 3)

Intensief lezen:

Voorbereiding: informatieve tekst en verhaal (kaart 4)

Uitvoeren: strategieën (kaart 5)

Terugkijken: bespreek het lezen (kaart 6)

Lezen en woordenschat

(kaart 8)

- Voorbereiding: hoe werk je met onbekende woorden?
- Uitvoering: controleren en uitleggen
- Terugkijken: hoe oefenen met de nieuwe woorden?

In tweetallen

- Tekst: De bibliotheek 1 (A1 - IN)
- Tekst: De bibliotheek 2 (A2 - 1F)
- Tekst: Hamburgers (A 1/2)
- Tekst: Echte kunst (B1)

Kies een van de teksten

Kies een aanpak uit de instructiekaarten (intensief/ extensief etc)

Bespreek in de break-out room samen hoe je met deze tekst gaat werken.

Tot dusver heeft onderzoek omtrent evidentialiteit, de expressie van de wijze waarop een spreker of schrijver informatie heeft bekomen, zich voornamelijk gericht op parameters zoals semantische definiëring, typologie en syntaxis. Die projecten zijn veelal beperkt tot talen met gegrammaticaliseerde evidentialiteit (bv. Tucana, Sherpa), waardoor West-Europese talen grotendeels buiten beschouwing worden gelaten. Daarnaast is slechts beperkt onderzoek verricht naar het gebied van evidentialiteit binnen wetenschappelijke disciplines. Dit onderzoeksproject analyseert hoe evidentialiteit wordt uitgedrukt in Engelstalig wetenschappelijk discours. De studie vergelijkt het gebruik van uitdrukkingen van evidentialiteit in vulgariserende wetenschappelijke teksten.

Filmpje hardop lezen

Hardop en stil lezen

Hardop lezen: 130 woorden per minuut

Stil lezen: 260 woorden per minuut

Lzeen en
shicrejvn
is neit voor
iereeden
vezlafnek-
sprend.

Filmpje *Leesclub*

Standaard en eindtermen VE* & Raamwerk

*VE = volwasseneneducatie

NT1 → 1F = eind basisschool, 2F = vmbo, mbo 1, 2, 3

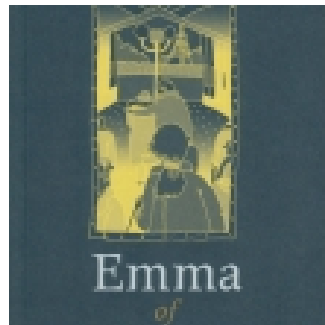
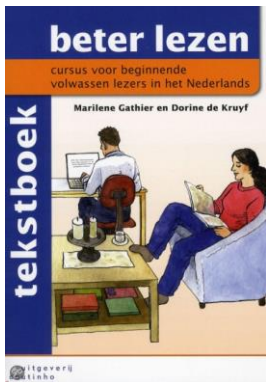
NT2 → A2 = inburgeringsexamen, B1 = staatsexamen 1

Raamwerk	Taalniveaus		
	Laag → Hoog		
Standaarden en eindtermen ve	Instroom		
	1F		
	2F		
Raamwerk Alfabetisering NT2	Alfa A	Alfa B	Alfa C
Raamwerk NT2	A1		
	A2		
	B1		

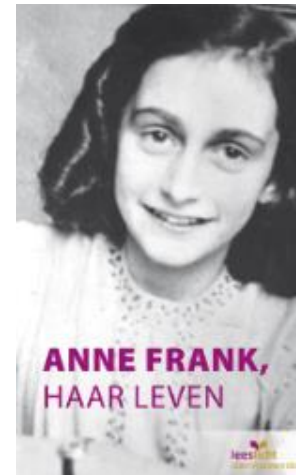
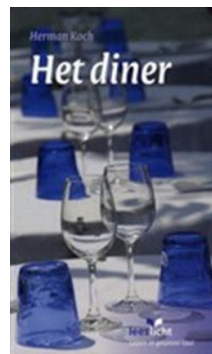

Leesmateriaal voor beginnende lezers (instroom)

Leesmateriaal voor gevorderde lezers (1F-2F)

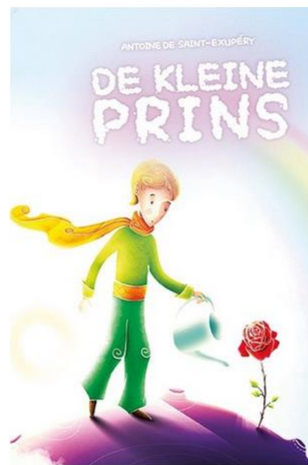
Leesmateriaal online

<https://meeleesboek.nl/>

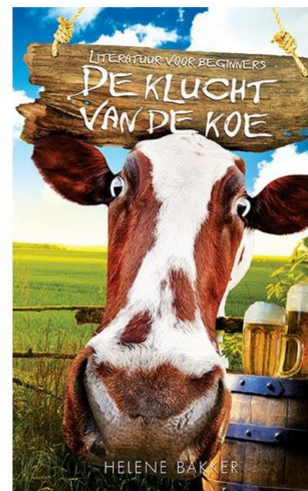
MEELEESBOEK A2

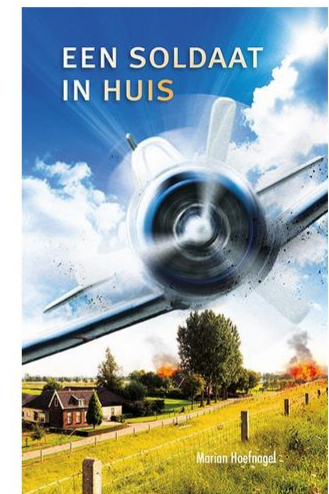
MEELEESBOEK A2 - ROMEO EN
JULIA

DE KLEINE PRINS

DE KLUCHT VAN DE KOE

SOLDAAT IN HUIS

START MEELEESBOEK

Meeleesboek is onderdeel van Eenvoudig Communiceren © 2021 Privacy | Voorwaarden

START MEELEESBOEK

Melkweg

- Gratis
- Locatie: Melkweg, Leerdam
- Vaste personages
- Alleen online, niet in druk
- Niveau: alfa-a, alfa-b, alfa-c
- Vier thema's:
  - Gezondheid (16 titels)
  - Ouders (6 titels)
  - Participatie (15 titels)
  - Wonen (15 titels)
- In de Mediatheek

De Melkweg ligt in de stad Leerdam.
Het is een gezellige straat.
In dit boekje leert u een paar families kennen.
Dit zijn ze:

Jal en Noor Aras

Ze wonen op Melkweg 2.
Hun kinderen zijn al volwassen.
Jal en Noor hebben twee kleinkinderen.
Jal en Noor zijn geboren in Marokko.

Lin en Wen Kam

Ze wonen op Melkweg 4.
Ze zijn in China geboren.
Ze hebben een zoon. Hij is 15 jaar.
Wen en Lin hebben een winkel.

Jet van Beek en Kojo Owosu

Ze wonen op Melkweg 6.
Kojo is in Ghana geboren.
Hij is nog niet zo lang in Nederland.
Jet is Nederlandse.

Elif en Ozan Yilmaz

Zij wonen op Melkweg 11.
Ze hebben drie kinderen.
Het jongste kind is 16 en de oudste is 22.
Elif en Ozan zijn geboren in Turkije.

Melkweg

Melkweg

Lezen Alfa A

Waar woon je?

Het huis

Melkweg

Lezen van Alfa A naar Alfa B

Lekker warm

Wonen: Gas en stroom

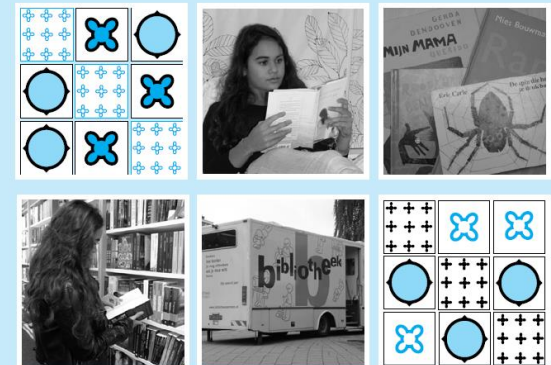

Melkweg

Lezen van Alfa B naar Alfa C

Letters, woorden, boeken

Participatie: De bibliotheek

Merel Borgesius
Kaatje Dalderop
Willemijn Stockmann

Succes!

Uitgangspunten *Succes!*

Het VUT-model

- **V**ooruitkijken:
  - > Leerdoel bepalen
  - > Aanwezige kennis en vaardigheden activeren
  - > Plan maken om je leerdoel te bereiken
- **U**itvoeren:
  - > Oefenen
- **T**erugkijken
  - > Resultaat bekijken: leerdoel bereikt? Wat wel? Wat niet?
  - > Heb je het leren goed aangepakt?
  - > Wat ga je nog (beter) leren?

Herkennen van niveaus: instroom | 1F | 2F

Instroomniveau	Niveau 1F (eind basisschool)	Niveau 2F (vmbo, mbo 1-3)
<p>Kan op papier en beeldscherm korte, zeer eenvoudige teksten lezen en begrijpen over concrete, bekende onderwerpen binnen de vertrouwde leef-, werk- en leeromgeving.</p> <p>Kan in eenvoudige authentieke teksten herkennen wat voor hem bekend en belangrijk is.</p>	<p>Kan op papier en beeldscherm eenvoudige teksten lezen en begrijpen over concrete, herkenbare onderwerpen binnen de dagelijkse leef-, werk- en leeromgeving.</p>	<p>Kan op papier en beeldscherm teksten met een heldere structuur lezen en begrijpen over concrete onderwerpen, gerelateerd aan de dagelijkse leef-, werk- en leeromgeving.</p>

Succes! en ander lesmateriaal

Via **Taal voor het Leven** zijn verschillende lesmaterialen beschikbaar waarmee cursisten zelfstandig en samen met hun taalvrijwilliger kunnen oefenen. Zo zijn er werkboeken, digitale oefeningen en leesboeken in eenvoudige taal. Je kunt deze materialen krijgen via je (vrijwilligers)organisatie of in de bibliotheek.

<https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/lesmateriaal>

Doen en niet doen

Do's	Don'ts
Leeskilometers maken	Onvoorbereid hardop laten voorlezen
Begin met korte teksten	Kinderachtige boekjes
Sluit aan bij de interesse van de lezer	Te moeilijke teksten
Lees voor, laat de ander meelesen	Losse 'moeilijke woorden' leren
Woorden in stukjes hakken	De hele tijd verbeteren
Elke dag oefenen	

Terugkijken

'Huiswerk'

- Neem de vrijwilligersmap nog eens goed door
- Bekijk de website www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger voor ondersteunende materialen (filmpjes e.d.)
- Kijk regelmatig in de mediatheek:
<http://mediatheek.steunpuntvluchtelingendebilt.nl/>

www.taalvoorhetleven.nl